

Μία αναρχική κριτική στον "αντι-ιμπεριαλισμό"

Για να είμαστε αιχμηροί και έτοιμοι για την κοινωνική επανάσταση που οραματιζόμαστε σαν αναρχικοί, πρέπει να αναλύουμε την εποχή μας και να μην προσκολλόμαστε δογματικά στο παρελθόν, όσο πλούσιο και αν είναι αυτό. Από την άλλη όμως, είμαστε υποχρεωμένοι, αν θέλουμε να είμαστε σοβαρή απειλή, να μελετάμε, να αξιοποιούμε και να χρησιμοποιούμε τα συμπεράσματα από τη δράση του κινήματος όποια εποχή και αν συνέβη αυτή. Και επιπλέον οφείλουμε να εμπλουτίζουμε τα συμπεράσματά μας με επίκαιρα βιώματα και να τα γειώνουμε στη σύγχρονη πραγματικότητα.

Μέσω αυτού του κειμένου επιθυμούμε να καταδείξουμε το αντεπαναστατικό αδιέξοδο της συστράτευσης επαναστατικών κομματιών με (δια)κρατικούς άξονες συμφερόντων και να προωθήσουμε μία αναρχική πολεμική στις ιμπεριαλιστικές δυνάμεις, δηλαδή συνολικά στο κρατικο-καπιταλιστικό σύμπλεγμα.

Θα αναφερθούμε επιγραμματικά στο παράδειγμα του Α' Παγκοσμίου Πολέμου και στις διαφωνίες που υπήρξαν εντός των επαναστατικών κινήματων πάνω στο θέμα της συμμετοχής ή όχι στον πόλεμο. Τόσο το αναρχικό, όσο και το κομμουνιστικό κίνημα διχάστηκαν τότε.

Το ένα στρατόπεδο του επαναστατικού κινήματος, με εκπροσώπους μεταξύ άλλων τον ηγέτη των Μενσεβίκων Πλεχάνωφ και τον αναρχικό Κροπότκιν, υποστήριξε τότε, με βάση τη λογική του μικρότερου κακού, τη συμμετοχή στον πόλεμο με το πλευρό της Αντάντ (Γαλλία, Αγγλία), βάζοντας στη θέση του "κακού" το γερμανικό ιμπεριαλισμό. Αντίθετα, το δεύτερο στρατόπεδο, εκπροσωπούμενο μεταξύ άλλων από τους Λένιν, Μαλατέστα, Γκαλεάνι, Λούξεμπουργκ υποστήριζε την αποχή από τον πόλεμο των κρατών και την οργάνωση της κοινωνικής επανάστασης στο εσωτερικό τους.

Η πρώτη θέση στήριξε τον ιμπεριαλιστικό πόλεμο της αστικής τάξης μέσω μίας διαταξικής εθνικής συμμαχίας, με αποτέλεσμα την εθνική ταπείνωση της Γερμανίας και τη συνακόλουθη έξαρση του γερμανικού εθνικισμού που έδρασε καταλυτικά στο ξέσπασμα του Β' Παγκοσμίου. Η δεύτερη θέση βρήκε έδαφος στη Ρωσία όπου το αίμα των προλετάρων στρατιωτών πότιζε την επερχόμενη επαναστατική έκρηξη. Αυτή η θέση συνέβαλε στο συντριπτικό πολιτικό πλεονέκτημα του Λένιν και των Μπολσεβίκων στις τάξεις του στρατού, με το σκεπτικό ότι ο πόλεμος των από τα κάτω είναι ο ταξικός και όχι ο κρατικός. Είναι οξύμωρο το ότι η κατάληψη της εξουσίας από τους Μπολσεβίκους και η εν συνεχεία καταστολή των αναρχικών και της αυτοδιαχείρισης των σοβιέτ πάτησε στη δυναμική της εύστοχης πολιτικής κρίσης του Λένιν σε σχέση με τον Α' Παγκόσμιο.

Δεν προκαλεί καμία εντύπωση το γεγονός πως για κάθε επιβεβαιωμένη πρόβλεψη του Λένιν για την εξέλιξη του καπιταλισμού, υπάρχει από τους πολιτικούς επιγόνους του μία σκόπιμη παράλειψη για την αναπαραγωγή του από το κράτος. Σαν κρατιστής, ο Λένιν έστησε ένα καινούριο κράτος πάνω στις πλάτες της ρωσικής επανάστασης, όπου ισχυρή ηγεσία σήμαινε ισχυρή εξουσία του κομματικού θεσμού και φυσικά κατέληξε νομοτελειακά στη δημιουργία μίας καινούριας κομματικής γραφειοκρατικής ταξης και στην πιο κρατικά προστατευόμενη εκδοχή του καπιταλισμού.

Εκ πρώτης όψεως, φαντάζει περίεργο να βλέπουμε το μεγαλύτερο μέρος των σημερινών λενινιστών να αναφέρονται στον ιμπεριαλισμό σαν ευρωατλαντική αποκλειστικότητα, καθώς όλα τα ανεπτυγμένα κράτη του πλανήτη πληρούν τα κριτήρια που έθεσε ο Λένιν ώστε να χαρακτηριστούν ιμπεριαλιστικά. Αντιγράφουμε από το "Ιμπεριαλισμός, το ανώτατο στάδιο του καπιταλισμού": "...οι καπιταλιστές μοιράζουν τον κόσμο όχι από κάποια ιδιαίτερη κακία τους, αλλά γιατί ο βαθμός συγκέντρωσης που επιτεύχθηκε τους αναγκάζει να πάρουν αυτόν το δρόμο για να βγάλουν κέρδος. Συγκεκριμένα τον μοιράζουν ανάλογα με τα κεφάλαιά τους, με τη δύναμή τους - άλλος τρόπος μοιράσματος δεν υπάρχει μέσα στο σύστημα της εμπορευματικής παραγωγής και του καπιταλισμού. Η δύναμη όμως αλλάζει ανάλογα με την οικονομική και πολιτική ανάπτυξη. Για να καταλάβουμε αυτό που γίνεται, πρέπει να ξέρουμε ποια προβλήματα λύνονται με τις αλλαγές στο συσχετισμό δυνάμεων, ενώ το ζήτημα αν αυτές οι αλλαγές είναι "καθαρά" οικονομικές ή εξωοικονομικές (λ.χ. πολεμικές), είναι δευτερεύον ζήτημα και δεν μπορεί να αλλάξει καθόλου τις βασικές απόψεις για τη νεότερη εποχή του καπιταλισμού. Όταν υποκαθιστά κανείς το ζήτημα του περιεχομένου της πάλης και των συναλλαγών ανάμεσα στις ενώσεις των καπιταλιστών με το ζήτημα της μορφής της πάλης και των συναλλαγών (σήμερα ειρηνικής, αύριο όχι ειρηνικής) σημαίνει ότι ξεπέφτει στο ρόλο του σοφιστή".

Ο Λένιν λοιπόν θεωρούσε δευτερεύουσας σημασίας τη διάκριση μεταξύ στρατιωτικής και οικονομικής επιβολής, καθώς θεωρούσε την οικονομική και στρατιωτική επέκταση πλευρές του ίδιου νομίσματος, και τον ιμπεριαλισμό ως την πιο εξελιγμένη μορφή του μονοπωλιακού καπιταλισμού. Μήπως λοιπόν δεν βλέπει το μεγαλύτερο μέρος των σύγχρονων λενινιστών την καπιταλιστική φύση των συμμετρικών στον αμερικανικό ιμπεριαλισμό κρατών; Δεν βλέπουν ότι ο πόλεμος αποτελεί συνέχεια του οικονομικού ανταγωνισμού των δυτικών και ανατολικών κρατικών και πολυεθνικών εταιριών; Τι τους ωθεί σε αυτή την ιστορικά ηττημένη και κατάπτυστη θέση;

Η ιστορική αυτή παραχάραξη πατάει πάνω στην ίδια την μακιαβελική φύση της ιδεολογίας του εξουσιαστικού κομμουνισμού. Η άνευ όρων δίψα για εξουσία οδηγεί στην έντεχνη αναπροσαρμογή θέσεων και καταστάσεων, ώστε μέσω σοφιστειών να καταστεί εφικτό να προταθούν διαταξικές συνεργασίες με κρατικές οντότητες καπιταλιστικής, άρα και ιμπεριαλιστικής φύσης όπως π.χ. η Ρωσία και/ή η Κίνα, καθώς η ηγεσία της αριστεράς συνειδητοποιεί τη χρεωκοπία της και έχει χάσει κάθε εμπιστοσύνη στους καταπιεσμένους αυτού του κόσμου και το επαναστατικό όραμα.

Έναν αιώνα αργότερα λοιπόν και με την εμπειρία της γενοκτονικής δράσης του "καλού" (όπως φάνταζε τότε για διάφορους επαναστάτες) ιμπεριαλισμού των δυνάμεων της Αντάντ στη Μέση Ανατολή, τα διακυβεύματα της εποχής μας φαντάζουν τρομερά όμοια. Εκεί που ένα σεβαστό κομμάτι του ευρύτερου αντικαπιταλιστικού κινήματος

βλέπει, μπροστά σε έναν ενδεχόμενο γενικευμένο πόλεμο, θετικά τους ανταγωνιστικούς ως προς τον ευρωατλαντικό άξονα ιμπεριαλισμούς, εμείς οφείλουμε να απαντήσουμε με την οργάνωση της κοινωνικής επανάστασης στο εσωτερικό και αντίστοιχα της (κριτικής) στήριξης και αλληλεγγύης στις εξεγέρσεις και επαναστάσεις των από τα κάτω στο εξωτερικό. Για να επιτευχθεί ο πολυπόθητος στόχος της επαναστατικής ανατροπής πρέπει να έχουμε πίστη στο σκοπό, να κουραστούμε και να μοχθήσουμε για να τον κάνουμε κτήμα των πολλών και κυρίως να εμπιστευτούμε την τρομερή πραγματικά δύναμη που κρύβουν οι καταπιεσμένοι όταν ξεσηκώνονται ενάντια στους δυνάστες τους.

Το συριακό παράδειγμα:

Η αμερικανική επίθεση στη συριακή στρατιωτική βάση Σαϊράτ στις 7-4-17 κατέδειξε για πολλοστή φορά την αδυναμία ανάλυσης όσων συμβαίνουν στη Συρία με προωθητικούς επαναστατικούς όρους. Από την έναρξη του πολέμου οι ΗΠΑ, σύμφωνα με τις επίσημες στατιστικές, έχουν πραγματοποιήσει πάνω από 8.000 βομβαρδισμούς.

Οι αναφορές λένε πως στόχος όλων αυτών των βομβαρδισμών είναι πολεμιστές και υποδομές τζιχαντιστικών ομάδων. Παρόλα αυτά, μπορούμε να είμαστε σίγουροι πως, όπως συμβαίνει πάντα, η συντριπτική πλειοψηφία των αμερικανικών πυραύλων πλήττει ανηλεώς σχολεία, νοσοκομεία, σπίτια, τζαμιά, καταστήματα και υπηρεσίες αμάχων.

Όπως σε κάθε πόλεμο, ο πληθυσμός εξοντώνεται για να καμφθεί το ηθικό του εχθρού.

Γι' αυτό όλες αυτές οι επιθέσεις περνάνε στα ψιλά. Δεν τυγχάνουν κανενός σχολιασμού, ούτε από καθεστωτικά μέσα, ούτε από ομάδες ή συλλογικότητες του ριζοσπαστικού χώρου.

Εδώ ακριβώς εντοπίζουμε ένα πρόβλημα. Όταν από μία συνεχιζόμενη πολιτική γενοκτονίας κάποιες κινηματικές αντιδράσεις προκαλούνται μετά από μια επίθεση σε στρατιωτικό στόχο, ενώ οι ίδιες φωνές εδώ και έξι χρόνια δεν έχουν εκφραστεί πουθενά στο δημόσιο ριζοσπαστικό λόγο ούτε στις αντιπολεμικές πορείες που διοργάνωσαν πρόσφυγες μόνοι τους ή μαζί με αναρχικούς, τότε σίγουρα από ορισμένους λείπουν τα εργαλεία ή η βούληση για μία εις βάθος ανάλυση της πραγματικότητας που εξελίσσεται στη Συρία και πως αυτή επηρεάζει τις παγκόσμιες εξελίξεις.

Όταν πίσω από τη θολή ταμπέλα του "αντι-ιμπεριαλισμού" κάποιοι επιμένουν να ανακαλύπτουν (κυριολεκτικά) ξανά και ξανά την Αμερική ως νέοι Κολόμβοι, προφανώς μιλάμε για αναλύσεις που όχι μόνο δεν προσφέρουν επαναστατική οπτική, αλλά επιπλέον δημιουργούν αγκυλώσεις που αποτρέπουν μία απελευθερωτική προοπτική.

Οι αμερικανικοί βομβαρδισμοί είναι η μία πλευρά του νομίσματος. Γυρνώντας το νόμισμα θα ανακαλύψουμε άλλους τόσους ή και περισσότερους ρωσικούς βομβαρδισμούς. Κατά σύμπτωση και αυτοί στοχεύουν τζιχαντιστές. Κατά ακόμα μεγαλύτερη σύμπτωση

τελικά χτυπούν σχολεία, νοσοκομεία και όλες τις απαραίτητες υποδομές στις περιοχές που ελέγχουν αντικαθεστωτικές ομάδες.(1)

Η εικόνα συμπληρώνεται από τη στρατιωτική συνεργασία που έχουν συμφωνήσει ΗΠΑ και Ρωσία. Και φυσικά μία στρατιωτική συνεργασία έχει πολιτικά και οικονομικά οφέλη και για τις δύο πλευρές.

Η επικοινωνιακή πλευρά αυτής της στρατιωτικής συνεργασίας φάνηκε ξεκάθαρα με τις δηλώσεις του Υπουργού Άμυνας των ΗΠΑ Τζον Κέρι τον Απρίλιο του 2016 ότι στο Χαλέπι κυριαρχεί η Αλ Νούσρα. Τη δήλωση αυτή εκμεταλλεύτηκε αμέσως η Ρωσία και το καθεστώς για να βομβαρδίσουν το Χαλέπι, καθώς είχε συμφωνηθεί η διακοπή εχθροπραξιών, από την οποία εξαιρείται η Αλ Νούσρα και το ISIS.(2)

Την επικοινωνιακή κάλυψη ανταπέδωσε και η Ρωσία με χαρακτηριστική τη δήλωση της εκπροσώπου του ρωσικού Υπουργείου Εξωτερικών Μαρία Ζακχάροβα ότι "Δεν έχουμε καμία αμφιβολία πως οι αεροπορικές επιδρομές των ΗΠΑ στόχευσαν τρομοκράτες", ενώ ένα τζαμί με δεκάδες αμάχους είχε ισοπεδωθεί από την αμερικανική αεροπορία(3). Ειδικά αυτή η τελευταία δήλωση έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Απλά "δεν έχουμε καμία αμφιβολία". Σα να μην έχει συμβεί ποτέ ξανά.

Επειδή, ως γνωστόν, οι βομβαρδισμοί που εξαπολύει κάθε κράτος δε χτυπάνε ποτέ αμάχους. Επειδή, ως γνωστόν, οι βόμβες που πέφτουν στη Συρία, το Ιράκ, τη Λιβύη, την Ουκρανία, την Παλαιστίνη, το Αφγανιστάν, την Τσετσενία και όπου αλλού οι κυρίαρχοι επιβεβαιώνουν δια της γενοκτονίας την ισχύ τους, είναι "έξυπνες" και η ακτίνα δράσης τους περιλαμβάνει μόνο τους "μαχητές του εχθρού" (ό,τι και αν σημαίνει αυτό).

Επειδή, στην τελική, κάθε δύναμη αναγνωρίζει μία συμμετρική της δύναμη και όπου υπάρχουν κοινά συμφέροντα δημιουργείται το έδαφος για αλληλοκάλυψη. Προφανώς η Συρία αποτελεί μία τέτοια περίπτωση και γι' αυτό ΗΠΑ και Ρωσία βομβαρδίζουν από κοινού.

Στα πλαίσια της συνόδου G20 και ενώ το Αμβούργο φλέγεται, μετά από τη συνάντηση των Πούτιν-Τραμπ και των ακολούθων τους Σεργκέι Λαβρόφ και Ρεξ Τίλερσον, ο τελευταίος δήλωσε ενθουσιασμένος μεταξύ άλλων ότι "υπάρχει μεγαλύτερη σύγκλιση παρά απόκλιση των δύο χωρών σε σχέση με τη Συρία", ότι "η Ρωσία μάλλον είχε τη σωστή θέση και οι ΗΠΑ τη λαθεμένη μέχρι τώρα" και ότι "οι συμφωνίες και οι συναλλαγές ήταν σε τέτοιο βαθμό που κανείς εκ των δύο ηγετών δεν ήθελε να σταματήσει".(4)

Ενδεχομένως αυτή η προσέγγιση των δύο κάποτε "άσπονδων εχθρών" να αποτελεί τον εφιάλτη κάθε αριστερού που επιμένει να αναλύει τις παγκόσμιες συγκρούσεις μέσα από το πρίσμα της σύγκρουσης ιμπεριαλισμού - "αντι-ιμπεριαλισμού". Επιμένει δηλαδή να χωρίζει τον κόσμο σε δύο αντίπαλα στρατόπεδα τα οποία συγκρούονται με διάφορες αφορμές σε πολλά σημεία του πλανήτη.

Είναι αλήθεια πως ο καπιταλισμός δεν εξελίσσεται γραμμικά ούτε υπακούει σε νομοτέλειες καθώς είναι ένα δυναμικό σύστημα με άπειρες παραμέτρους που κανένας θεωρητικός δεν μπορεί να προβλέψει. Επομένως δε μπορούμε να χρησιμοποιούμε παλιά

εργαλεία για να λύσουμε καινούρια προβλήματα. Όπως γράψαμε και στην αρχή του κειμένου, είναι ανάγκη να εμπλουτίσουμε και να εξελίσσουμε τα παλιά αναλυτικά εργαλεία ανάλογα με τις εμπειρίες και αναλύσεις του παρόντος.

Το απέραντο πεδίο μάχης της Συρίας μας δίνει τη δυνατότητα να ψηλαφίσουμε, έστω σε ένα πρωτόλειο επίπεδο, τις αλλαγές που έχουν συμβεί και συνεχίζουν να συμβαίνουν, όσον αφορά τις διακρατικές συγκρούσεις. Η σύγκρουση στη Συρία είναι ίσως η πρώτη σύγκρουση που έχει φανεί τόσο ξεκάθαρα η πολυπολικότητα του παγκόσμιου ανταγωνισμού. Όχι μόνο υπάρχει μια ιστορική επιχειρησιακή μερική συνεργασία ΗΠΑ-Ρωσίας, αλλά παρατηρούμε και τις εξίσου ιστορικές προσεγγίσεις της Τουρκίας (μέλους του NATO) με τη Ρωσία και του σιιτικού Ιράν με το σουνιτικό Κατάρ. Λαμβάνοντας υπόψη την πολυπολικότητα που εκφράζουν τα συγκρουόμενα καπιταλιστικά συμφέροντα, έχουμε όχι μόνο την ευκαιρία αλλά και το καθήκον ως αναρχικοί επαναστάτες να αναλύουμε τα γεγονότα προωθώντας τις αναρχικές θέσεις στον αντίποδα εξουσιαστικών λογικών.

Το κράτος είναι σύμφυτο με τον επεκτατισμό και αντίθετο σε κάθε επαναστατική προοπτική:

Έχουμε λοιπόν ως δεδομένο ότι μιλάμε για καπιταλιστικά κράτη. Και οι δύο αυτές λέξεις έχουν τη σημασία τους.

Εδώ και περίπου τρεις δεκαετίες ο καπιταλισμός στην πιο επιθετική (μέχρι τώρα) μορφή του έχει επικρατήσει ολοκληρωτικά σε όλα τα κυρίαρχα κράτη της υψηλίου (ΗΠΑ, Ρωσία, κράτη της ΕΕ, Ιαπωνία, Κίνα, Ινδία). Φυσικά και διάφορα άλλα κράτη, πιο περιφερειακά, με διάφορες παραλλαγές και ιδιαιτερότητες έχουν προσαρμόσει τις οικονομίες τους στις νεοφιλελεύθερες επιταγές ακολουθώντας το διεθνή ανταγωνισμό. Εδώ όμως μας ενδιαφέρουν το αμερικανικό και το ρωσικό κράτος, τα οποία λόγω ιστορικότητας του μεταξύ τους ανταγωνισμού, συμπυκνώνουν συμβολισμούς, οι οποίοι από πολλούς, δυστυχώς και εντός του ριζοσπαστικού κινήματος, προσλαμβάνονται ως περιέχοντες ριζοσπαστικά (και μάλιστα επαναστατικά) σημειώματα. Προβάλλεται δηλαδή το ρωσικό κράτος, (και κατ' επέκταση διάφορα άλλα κράτη τα οποία επηρεάζει κατά καιρούς) ως πολιτική, οικονομική και στρατιωτική δύναμη αντίστασης στον αμερικανικό ιμπεριαλισμό, ως ένα "αντι-ιμπεριαλιστικό" ανάχωμα.

Με οποιαδήποτε μορφή και αν εμφανίζονται στην ιστορία, τα κράτη είναι οι κατ' εξοχήν εχθροί της απελευθερωτικής προοπτικής. Τα κράτη αποτελούν την αποκρυστάλλωση των οικονομικών σχέσεων και των κοινωνικών δυναμικών που αναπτύσσονται στο εσωτερικό τους. Μικρή σημασία έχει αν αυτά ονομάζονται βασιλεία, δημοκρατίες, λαϊκά ή οτιδήποτε άλλο, από τη στιγμή που κάποια άρχουσα τάξη επιβάλλεται και αναπαράγεται μέσω εκλογών, θεάματος, με τη βία ή (συνηθέστερα) με ένα μίγμα αυτών σε διάφορες αναλογίες. Επίσης μικρή σημασία έχει αν ο καπιταλισμός τους εκφράζεται κρατικά ή μέσω ελεύθερης αγοράς, καθώς είναι εξίσου καταστροφικός για τους ανθρώπους και το φυσικό περιβάλλον.

Τα κράτη μιλάνε την ίδια γλώσσα, του καπιταλισμού. Κάθε κράτος είναι εκ φύσεως ιμπεριαλιστικό ως καπιταλιστικό δημιούργημα και ο βαθμός επεκτατισμού του καθορίζεται από την ισχύ επιβολής που έχει έναντι των υπολοίπων. Μπορεί η έννοια του "ζωτικού χώρου" να συνδέθηκε με τη ναζιστική εξωτερική πολιτική, όμως η γλώσσα της εξωτερικής πολιτικής κάθε κράτους εκφράζεται με λέξεις που στάζουν αίμα. "Ανάπτυξη", "επέκταση", "υπεράσπιση συμφερόντων", "προάσπιση της ακεραιότητας", "συνεργασία" κλπ. Πίσω από όλες αυτές τις έννοιες ο "ζωτικός χώρος" παραμένει το ζητούμενο. Είναι αυτός που φέρνει πόρους και ανθρώπινο δυναμικό ως παραγωγούς και καταναλωτές. Σήμερα ο "ζωτικός χώρος" μεταφράζεται ως καπιταλιστικός χώρος.

Ως αναρχικοί είμαστε εξ ορισμού εχθροί κάθε θέσμισης της οργανωμένης βίας του κράτους, άρα και ενάντια στον ιμπεριαλισμό που κάθε κράτος εκφράζει με την επέκταση του "ζωτικού χώρου" του, με ή χωρίς πολεμικά μέσα.

Οι όποιες κρατικές συγκρούσεις αντανakλούν τις εκατέρωθεν διαμάχες του κεφαλαίου ή τμημάτων του που αντικατοπτρίζονται στην πολιτική εκπροσώπηση της εκάστοτε χώρας. Καμία σχέση δεν έχει λοιπόν μία ενδεχόμενη σύγκρουση μεταξύ υπερδυνάμεων με τα απελευθερωτικά προτάγματα, ούτε υπάρχει κάποιο καθήκον για τα επαναστατικά κινήματα να συνταχθούν σε έναν κρατικό άξονα συμφερόντων ενάντια στον κυρίαρχο ιμπεριαλιστικό άξονα Η.Π.Α. -Ε.Ε. - ΝΑΤΟ. Αντίθετα, κατά τη γνώμη μας, η παραπάνω λογική ή παραφυάδες της συνιστούν προδοσία για όσους λογίζουν τους εαυτούς τους ως φορείς μιας επαναστατικής απελευθερωτικής προοπτικής. Γιατί η σύνταξή μας με το υποτιθέμενο αντίπαλο δέος του ευρωατλαντικού ιμπεριαλισμού, σημαίνει ουσιαστικά τη σύνταξή μας με το ρωσικό/κινεζικό κλπ. κράτη, δηλαδή με το ρωσικό/κινεζικό κλπ. κεφάλαιο και τους πολυεθνικούς κολοσσούς τους (π.χ. Gazprom, Cosco κ.α.).

Είναι λοιπόν τουλάχιστον αστείο να θεωρούμε τις διακρατικές συγκρούσεις ή συμμαχίες που εξελίσσονται σήμερα μέσα από το πρίσμα ενός θολού "αντι-ιμπεριαλισμού". Να πιστεύουμε δηλαδή πως ο ιμπεριαλισμός μιας κρατικής οντότητας μπορεί να αντιμετωπιστεί μέσω της σύγκρουσης με τον ιμπεριαλισμό μιας άλλης κρατικής οντότητας, συμμετρικής της πρώτης όσον αφορά την ισχύ.

Και είναι σίγουρα υποκριτικό να θεωρούμε πως η επαναστατική προοπτική περνάει μέσα από την πρόσδεση στο άρμα της α' ή της β' κρατικής δύναμης. Η επανάσταση (εφ' όσον μιλάμε για αναρχική επανάσταση) εξ' ορισμού καθώς εξελίσσεται καταστρέφει τις μικρο- και μακροεξουσιαστικές σχέσεις. Από τις σχέσεις των ανθρώπων μέσα σε ένα σπίτι και εντός της οικογένειας μέχρι την κατάργηση της ατομικής ιδιοκτησίας και της χρηματικής αξίας κάποιου αγαθού. Και φυσικά καταστρέφει και όλες τις κατασταλτικές και γραφειοκρατικές δομές ενός κράτους.

Τα παραπάνω, αν και τετριμμένα, δεν είναι καθόλου αυτονόητα. Σε μια εποχή παγκόσμιας κινηματικής κρίσης και επαναστατικής παλινωδίας είναι απαραίτητο να επαναπροσδιορίσουμε κάποιες βασικές θέσεις. Οι στόχοι μίας επανάστασης είναι εκ διαμέτρου αντίθετοι με τους στόχους ενός κράτους το οποίο αποσκοπεί στην επέκταση των πολιτικών, στρατιωτικών και οικονομικών ζωνών επιρροής του. Εκ φύσεως δεν ταυτίζονται με τα συμφέροντα των τάδε ή των δείνα καπιταλιστών, ελίτ, ολιγαρχών,

και των πολιτικών εκφραστών τους σοσιαλδημοκρατικών, νεοφιλελεύθερων, φασιστικών ή "κομμουνιστικών".

Διαχρονικά, καμία επανάσταση δε στηρίχθηκε μακροπρόθεσμα από κανένα κράτος. Μπορεί αρκετές φορές να δημιουργήθηκαν συμμαχίες μεταξύ επαναστατημένων κομματιών και κρατών, οι οποίες όμως πάντοτε μακροπρόθεσμα κατέληγαν στην αφομοίωση (δηλαδή στη δημιουργία "επαναστατικού" κράτους) ή στην καταστολή (οπότε κάποιο άλλο κρατικό μάρφωμα εμφανιζόταν στην περιοχή που έλεγχαν οι επαναστάτες).

Αυτά είναι δεδομένα που χρειάζεται πάντα να τα έχουμε στο νου μας, καθώς τίποτα δεν αποκλείει πως ίσως, σε μία εξελισσόμενη επαναστατική συνθήκη, να τεθεί το δίλημμα σύναψης συμμαχιών με μεγαλύτερα ή μικρότερα κράτη, των οποίων το βραχυπρόθεσμο συμφέρον συμπίπτει με μια γενικευμένη αναταραχή. Όμως σίγουρα δε θα είναι κάποιο κράτος ή ένας συνασπισμός κρατών οι παράγοντες που θα βοηθήσουν μια επανάσταση να κυριαρχήσει και να εδραιωθεί, αφού μακροπρόθεσμα τα συμφέροντά τους θα συγκρουστούν. Αν από κάτι κινδυνεύουν οι κρατικοί δολοφονικοί μηχανισμοί δεν είναι από τους κλώνους τους αλλά από τη συλλογική δύναμη των από τα κάτω που με την κατάλληλη οργάνωση και το μπόλιασμα τους με τις επαναστατικές ιδέες συνιστούν μια πραγματική απειλή συνολικά για το καπιταλιστικό σύστημα.

Η μονόπλευρη υιοθέτηση μίας γεωπολιτικής ανάλυσης προκειμένου να στηρίξουμε κάποια πλευρά σε μία σύγκρουση είναι ο αποδοτικότερος τρόπος να θαφτεί όποιο απελευθερωτικό πρόταγμα μπορεί να υπάρχει σε κάποια εξεγερτική διαδικασία.

Το παράδειγμα της Συρίας ως προς αυτό είναι ιδιαίτερα κατατοπιστικό. Όπως και η θέση η οποία εκφράζεται από μεγάλο μέρος της αριστεράς και (ελάχιστα ευτυχώς) κομμάτια του α/α χώρου. Όταν το δίλημμα είναι η στήριξη του ενός ή του άλλου ιμπεριαλιστικού πόλου, η επανάσταση είναι ήδη χαμένη. Όχι μόνο στο σημείο που διεξάγονται οι συγκρούσεις αλλά στο εδώ και το τώρα, παρεμποδίζοντας κάθε έκφραση διεθνιστικής αλληλεγγύης. Η εγκληματολογική (και εγκληματική) λογική του "ποιος επωφελείται από το έγκλημα;" έχει οδηγήσει τους εκφραστές της σε μια ένοχη σιωπή ή και σε ενεργή υποστήριξη κρατικών εγκλημάτων. Αυτή η λογική επιτρέπει να παρουσιάζονται ως αντίσταση στον ευρωατλαντικό ιμπεριαλισμό γενοκτονικές σφαγές εξεγερμένων πληθυσμών, με το σκεπτικό ότι αυτός επωφελείται όταν ξεσπούν επαναστάσεις στις χώρες επιρροής της Ρωσίας. Με απλά λόγια, ένα μεγάλο μέρος της σύγχρονης αριστεράς έχει καταδικάσει όλες τις επαναστάσεις που προκύπτουν και θα προκύπτουν στο 1/3 του πλανήτη ως υποκινούμενες!

Όταν το διακύβευμα είναι η προτίμηση σε κάποιον γεωπολιτικό σχεδιασμό, οι μόνοι κερδισμένοι από αυτό θα είναι ο συνασπισμός κρατών και οι καπιταλιστικές δυνάμεις που θα καταφέρουν να επιβληθούν.

Ούτε κουβέντα για τους από κάτω.

"Κινηματική Γεωπολιτική":

Η γεωπολιτική ανάλυση αποτελεί έναν τρόπο ανάλυσης της πραγματικότητας που συνδέει το γεωγραφικό χώρο, μαζί με τους πόρους και τις υποδομές που υπάρχουν σε αυτόν, με τις αποφάσεις που παίρνονται για την επικυριαρχία σε αυτόν, και την επέκταση ή συρρίκνωσή του που επέρχεται λόγω αυτών των αποφάσεων. Αποτελεί ένα χρήσιμο μεν, πεπερασμένο δε εργαλείο πολιτικής ανάλυσης αν μας ενδιαφέρει να θέτουμε επαναστατικούς όρους στα τεκταινόμενα των εξεγέρσεων και των κοινωνικών συγκρούσεων. Μιλάμε για ένα κατεξοχήν κρατιστικό εργαλείο ανάλυσης αφού η επικυριαρχία στο χώρο ορίζεται από τη δύναμη της στρατιωτικής μηχανής που ελέγχει κάθε εμπλεκόμενος. Και κρατιστικό εργαλείο σημαίνει καπιταλιστικό εργαλείο, δηλαδή ένα εργαλείο προώθησης του καπιταλιστικού ολοκληρωτισμού, όποιου κράτους τις κινήσεις και αν εξετάζουμε ή αναλύουμε. Οι πολυεθνικές-κολοσσοί, οι στρατιωτικές δομές, οι τραπεζικοί όμιλοι, τα Μ.Μ.Ε. είναι οι οργανισμοί που επιβάλλουν τις επιλογές τους στους πολιτικούς διαχειριστές κάθε κράτους.

Τα think tanks αποτελούνται από επαγγελματίες κάθε ειδικότητας οι οποίοι συλλέγουν, αναλύουν, συνδυάζουν, προβλέπουν και σχεδιάζουν τις αποδοτικότερες κινήσεις. Αποδοτικότερες για την ενίσχυση του κεφαλαίου κάθε κράτους φυσικά. Άρα η γεωπολιτική είναι το κύριο εργαλείο επιβολής των καπιταλιστικών και κρατικών σχεδιασμών πάνω σε κοινωνικά κομμάτια. Συνήθως σε κοινωνικά κομμάτια που βρίσκονται χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά από εκεί που λαμβάνονται οι αποφάσεις που τους επηρεάζουν τόσο άμεσα.

Είναι λοιπόν παγίδα να επιδιώκαστε σε περισπούδαστες γεωπολιτικές αναλύσεις θεωρώντας πως μπορούμε να προωθήσουμε με αυτόν τον τρόπο κάποια απελευθερωτική διαδικασία.

Αντίθετα, οι αναρχικές επαναστατικές θέσεις έχουν ως προνομιακό πεδίο αναφοράς μία "κινηματική γεωπολιτική" και σε αυτήν θα πρέπει να γειώνονται. Κάθε εξεγερτική διαδικασία εκ των πραγμάτων εξελίσσεται και επιβάλλεται σε κάποιον χώρο. Ως μέτρο σύγκρισης, άμεσα προσλήψιμο λόγω της βιωματικής σχέσης του α/α χώρου με αυτό, μπορούμε να σκεφτούμε την εξέγερση του Δεκέμβρη. Τότε ένα σημαντικό μέρος του κέντρου της μητρόπολης, και κυρίως τα πολλά κατειλημμένα κτίρια, ελεγχόταν από τους εξεγερμένους.

Και η εξέγερση του Δεκέμβρη ήταν εξαιρετικά περιορισμένη, πραγματική σταγόνα μέσα στον ωκεανό, συγκριτικά με τα υποκείμενα που επηρέασε, τις δομές που δημιουργήθηκαν και τον πήχυ της βίας που ασκήθηκε εκατέρωθεν, σε σχέση με τα γεγονότα της Συρίας.

Εκεί, κατά τον πρώτο χρόνο της εξέγερσης, η αποφασιστικότητα και η μαχητικότητα των διαδηλωτών να υπερασπιστούν τις περιοχές όπου η εξέγερση είχε φουντώσει, ανάγκασε τις κατασταλτικές και διοικητικές δομές του ασαντικού καθεστώτος σε απόσυρση από αυτές τις περιοχές, οι οποίες έτσι πέρασαν στον έλεγχο των αυτοοργανωμένων συντονιστικών επιτροπών. Η εδραίωση αυτών των δομών ώθησε μικρούς και μεγάλους ιμπεριαλιστές, ανταγωνιστές του καθεστώτος Άσαντ (ΗΠΑ, Σ. Αραβία, Τουρκία κλπ.), καθώς και εξουσιαστικές οργανώσεις (Μουσουλμανική

Αδελφότητα κ.α.) να τις προσεταιριστούν για να τις ελέγξουν, πράγμα που έγινε σε μεγάλο βαθμό.

Άλλο παράδειγμα αποτελεί η επέμβαση της Ρωσίας για να διασώσει το καθεστώς Άσαντ το φθινόπωρο του 2015, όταν οι διάφορες ασύντακτες - και εν πολλοίς ανταγωνιζόμενες μεταξύ τους ομάδες - είχαν περιορίσει το καθεστώς σε ορισμένες περιοχές στα δυτικά της χώρας.

Ένα ακόμα χρήσιμο παράδειγμα αποτελεί η μάχη του Kobani, στην οποία οι πολιτοφυλακές του PYD απέκρουσαν την έως τότε ασυγκράτητη προέλαση του ISIS. Οι ΗΠΑ αντιλήφθηκαν πως οι κουρδικές μονάδες είναι αξιόμαχες και ελέγξιμες και μπορούν να εξυπηρετήσουν τα συμφέροντά τους στην περιοχή. Γι' αυτό και τις στήριξαν στρατιωτικά, ακόμα και σε βάρος της συμμάχου τους Τουρκίας. Αργότερα και η Ρωσία πριμοδότησε το PYD, δημιουργώντας μάλιστα κοινό έδαφος για επιχειρησιακή συνεργασία τους με τις ΗΠΑ, ενάντια στις τζιχαντιστικές ομάδες.

Τα παραπάνω καταδεικνύουν πως μία μη κρατική δομή, λόγω της ισχύος της και του χώρου που ελέγχει μπορεί να επηρεάσει τη στρατηγική και τις αποφάσεις ακόμα και ισχυρότατων κρατικών οντοτήτων.

Με απλά λόγια, υπάρχει μία διαλεκτική σχέση μεταξύ "κινηματικής" και "κρατικής" γεωπολιτικής. Είναι πολλά τα ιστορικά παραδείγματα όπου επαναστατικά κινήματα επηρέασαν τη στρατηγική και τις αποφάσεις όχι μόνο γειτονικών τους, αλλά και απομακρυσμένων κρατών (CNT, Επαναστατικός Εξεγερσιακός Στρατός Ουκρανίας κ.α.).

Αυτό σημαίνει πως οι άνθρωποι που εξηγείρονται, (αυτο)οργανώνονται και οπλίζονται έχουν ισχύ, δύναμη ικανή να κρατήσουν και να διαχειριστούν ένα χώρο και, υπό προϋποθέσεις, να τον απαλλάξουν από τις κρατικές δομές και τις καπιταλιστικές σχέσεις παραγωγής και κατανάλωσης.

Λόγω αυτής της δύναμης διαχείρισης ενός χώρου γίνονται αναγνωρίσιμοι και εν δυνάμει χρήσιμοι ή επικίνδυνοι για κρατικές δομές, οι οποίες επιζητούν είτε τον προσεταιρισμό και τον μετέπειτα έλεγχο τους, είτε την καταστολή τους.

Είναι η δράση των από τα κάτω όταν διαχέεται αυτή που προκαλεί την αντίδραση των κρατών και όχι το αντίστροφο, δηλαδή οι άνθρωποι να εξηγείρονται λόγω της υποβολής τους από κάποιο κράτος.

Η βιωματική σχέση με το Δεκέμβρη μπορεί να το καταδείξει αυτό ακόμα πιο άμεσα. Μπορούμε να φανταστούμε τη θυμηδία που θα προκαλούσαν διάφορες αναλύσεις αν παρουσίαζαν τον εξεγερτικό πλούτο του Δεκέμβρη ως υποκινούμενο από την αμερικανική κυβέρνηση, προκειμένου να αποσταθεροποιηθεί η κυβέρνηση Καραμανλή, η οποία εκείνη την περίοδο είχε κάνει κάποια ενεργειακά - οικονομικά ανοίγματα προς τη Ρωσία.

Μπορούμε να μεταφέρουμε αναλογικά τα γεγονότα μίας σαρωτικής εξέγερσης όπως στη Συρία και σε άλλες αραβικές χώρες και την απελευθερωτική δυναμική που δημιουργούνταν εκεί με την εξέλιξη της εξέγερσης. Μπορούμε να αντιληφθούμε ότι

κάθε νεοϊδρυθέν κρατικό ή εξουσιαστικό μόρφωμα (κοσμικό ή θρησκευτικό), που προέκυψε από και υπερασπιστικά στις επαναστάσεις στα αραβικά εδάφη, εξελίσσεται ήδη εχθρικά με κάθε απελευθερωτική απόπειρα. Όμως γνωρίζουμε ότι δεν υπάρχει χειρότερη παρακαταθήκη από την παλλινόρθωση των παλαιών καθεστώτων, που θα οδηγήσει στην εσωτερική της ήττας από τους καταπιεσμένους και στην εξόντωση όσων τόλμησαν να σηκώσουν κεφάλι. Από αυτά τα δύο σημεία απορρέει η κριτική αλληλεγγύη μας με τους εξεγερμένους.

Η επιμονή σε μία αστυνομοκεντρική ανάλυση της ιστορίας μας απομακρύνει από το επαναστατικό επίδικο. Τη δυνατότητα των αυτοοργανωμένων ανθρώπων να καθορίζουν μόνοι τους τις ζωές τους. Και - το πιο σημαντικό - πως μπορούμε εμείς να παρέμβουμε για να εξαπλώσουμε την αλληλεγγύη και να ενδυναμώσουμε τις απελευθερωτικές διεργασίες, ενδυναμώνοντας την αδύναμη αλλά πάντοτε παρούσα ελευθεριακή τους τάση (ακόμα και αν δεν ονομάζεται έτσι).

Ούτε η κάθετη οργάνωση, ούτε κάποια πρωτοπορία είναι εκ προοιμίου απαραίτητη για την επιτυχία κάποιου κινήματος, το αντίθετο μάλιστα. Η ύπαρξη και η αναγνώριση κάποιου/ας ηγετικού/ης προσώπου ή ομάδας, ιστορικά έχει οδηγήσει στη συνδιαλλαγή με άλλες εξουσιαστικές δομές και στον εκφυλισμό αυτών των κινήματων. Ακόμα και αν (ιδεατά) αυτό συνέβαινε με τα ευγενέστερα κίνητρα, καταλήγει στην ισχυροποίηση των εξουσιαστικών μηχανισμών που εξελίσσονται σε μέσα επιβολής της ταξικής διαίρεσης.

Για όλους τους λόγους του κόσμου, η σαπουνόφουσκα του "αντι-ιμπεριαλισμού" η οποία προσδένει τις επαναστατικές δυνάμεις σε οποιοδήποτε σύμπλεγμα κρατικο-καπιταλιστικών, επομένως και ιμπεριαλιστικών δυνάμεων είναι αναγκαίο να σπάσει.

Ο "αντι-ιμπεριαλισμός" μπορεί να αποκτήσει νόημα μόνο όταν σταματήσει να εκφράζεται μερικώς και ενταχθεί σε μία ολική απελευθερωτική διεργασία που στοχεύει τις κρατικές θεσμίσεις, τις καπιταλιστικές λογικές και τις σχέσεις που αυτές γεννούν. Όταν δηλαδή στοχεύει συνολικά τις πηγές του ιμπεριαλισμού.

Καταληκτικά θεωρούμε πως όσοι μιλούν για επανάσταση, ενώ παράλληλα στηρίζουν καταπιεστικά καθεστώτα και εναντιώνονται μονόπλευρα στον αμερικανικό ιμπεριαλισμό, παραβλέποντας πως ο κόσμος μας είναι πολυπολικός, είναι οι πρώτοι που καταδικάζουν την επανάσταση σε αποτυχία. Στεκόμαστε κριτικά αλληλέγγυοι στις επαναστάσεις των λαών της Μέσης Ανατολής και θεωρούμε πως παρά την έξαρση της αντεπανάστασης αποτελούν φωτεινά παραδείγματα αγωνιστικότητας, κοινωνικής αυτοοργάνωσης και αλληλεγγύης που πρέπει να προτάσσονται από τους αναρχικούς στο σήμερα.

Για αυτό θεωρούμε χρέος μας να οργανώσουμε άμεσα τις αναρχικές επαναστατικές απαντήσεις σε έναν κόσμο έντονων ενδοκαπιταλιστικών ανταγωνισμών. Το πρώτο βήμα των απαντήσεων μας λοιπόν δεν μπορεί παρά να είναι η υπεράσπιση των εξεγερμένων από όλους όσους μετατρέπουν τα όποια ζωντανά κομμάτια των κινήματων σε ουρές κρατικών συμφερόντων.

- (1) https://en.m.wikipedia.org/wiki/Russian_military_intervention_in_the_Syrian_Civil_War
- (2) <http://uk.businessinsider.com/obama-syria-policy-russia-2016-4?r=US&IR=T>
- (3) <http://eaworldview.com/2017/03/syria-daily-us-tries-to-deny-deadly-attack-on-mosque/>
- (4) <http://theduran.com/tillerson-maybe-russia-has-the-right-approach-to-syria-and-maybe-the-us-got-it-wrong/>

Καραγιαννίδης Γιώργος

Χαρίσης Φοίβος

Μιχαηλίδης Γιάννης

Σταμπούλος Αντώνης

Πολίτης Δημήτρης